

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
24 Martie st. v.
5 Aprile st. n.

Ese în fie-care duminica.
Redacțiunea în
Közép-uteza nr. 395.

Nr. 12.

ANUL XXI.
1885.

Prețul pe un an 10 n.
Pe $\frac{1}{2}$, de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$,
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Mângăierea poetului.

I.

Tu poți a mea trăire
În trude s'o prefaci
Și ori-ce fericire
O negură s'o faci;

Ca trăsnet, când trăsnesce
Stejarul inverdit,
Și-l rupe îl sdrobesc,
Îl lasă ars pârilit.

II.

Tu poți cu o privire
Mai aspră d'ai lăsă,
În tót, mea simțire
Otravă a vërsă.

Ca șerpele ce pôte
În sus când o privi,
În sbor s'arunce mörte
La pasëri ce-o zări.

III.

Tu poți să verși măhnire
În tótă vieța mea,
De-mi vei luă umbrirea
Ce-mi dă iubirea ta.

Ca rima ce stërpise
Din rădëcina sa
O plântă ce umbrise
O și pe Ioana.

IV.

Dar am un ce în mine
Ce nu poți să mi-l iei;
Trăiesce făr' de tine,
E dar de Dumneșei.

Așă precum trăiesce
Lumina când e și,
De nori ea se umbresce,
Dar fără a perî.

V.

Un ce, ce el me urcă
De tôte mai presus,
Un ce, ce el m'aruncă
La cer me 'nalță 'n sus.

Cum merge 'n sus suspiniul
Feciorei, amoros,
Cum rosele și crinul
Înalț' a lor miros.

VI.

Acea dar bucurie
Vieța cea de zei,
Ce am în poezie,
Tu nu poți să mi-o iei;

Căci este o suflare,
Un abur, fum sfințit,
Un suflet ce nu möre,
Căci e 'ndumneșeit!

1842.

C. A. Rosetti.

Gând la gând.

— Novela. —

h! nu-ți spuneam eu . . .
— Așă dar e lucru hotărit . . . o să te si-
lëscă să te însori . . .

— Uite . . . citește ênsu-ți . . . și nu scăpă din
vedere, că unchiul meu nu glumesc, ceea ce ș-a pus
în minte odată, trebuie să se întemple cu ori-ce preț
. . . scii cât este de încăp . . .

— Nenorocitul . . . decă te-ar audfi cineva . . .
și mai cu sëmă el . . .

— Ai dreptate . . . Dar citește :

„Dragă nepoțele,

Simt că sfërșitul, la care cu toții trebuie să ne
așteptăm, se apropie pentru mine. Înainte însă de a
plecă din astă lume, în care nu am altă legătură de
cât pe tine, fiul surorii mele, ca ultimă mângăiere, aș
dori să te vëd odată aședat: pentru acest sfërșit ț-am
ales, printre moștenitórele cunoscuților mei o fetiță in-
cântătore, care sânt sigur, va primi să fie soția ta,
când va fi convinsă prin ea ênsa-și că ești un băiat
cum se cade și că nu sëmeni cu tinerii cu cari, din
pëcate, ai fost până acum în relațiuni . . .”

— Vezi ce frumoase complimente scie să ve facă unchiu-meu . . .

— Ce vrei! cam are dreptate . . . Dar in fine . . . o fetiță încântătoare care . . .

— Urmézá . . . urmézá, citésce sfêrșitul . . .

— . . . Peste câteva zile voi veni și eu în București. Sciu foarte bine, că nu-ți cam place să se amestece cineva în așa pretinsul teu menagiu becheresc; dar la urma urmelor, pentru că o să me moștenesci, de sigur, te vei preface că primesci cu plăcere visita mea . . .

— Vezi ce răutăcios este?

— Eh! dragul meu, bagă bine de seamă, după cum se anunță unchiu-teu asta, pare-mi-se că-ți dă 50 la sută intru cât privește șiretenia . . .

— Cui o spui . . . cui o spui . . . dar sfêrșesce . . .

— . . . Și-apoi sînt hotărît . . . decă te voi găsi bolnav de vr'una din acele pasiuni ce țin pe toți tinerii în loc din meșul firesc al dezvoltării lor, incurcat în vr'una din acele intrigi de mahala, cari, împreună cu punga-ți sêcă și inima, sînt hotărît, să urméz unul din acele precepte sânetóse pe cari în tot-deuna le-am urmat când a fost vorba de lámurirea situațiunilor, acela adeca de a întrebuiță medicamente drastice pentru bóle grele și scii în ce va constá? . . . Decă nu te vei hotări odată să rupi cu toate incurcăturile de cari me tem, și de cari sînt sigur că ești sătul până în gât, voi fi silit, spre marea mea părere de rău, a te desmoșteni, cu toate formele întrebuițate de noua vóstră lege, în folosul celeia pe care ți-am destinat-o de nevêstă.

„Costache Negrean“.

— Eh! ce ții! . . . cum ți-se pare scrisórea unchiului meu?

— Drept să-ți spun, sub aparența unei bine vótóre batjocure se ascunde, după cum mi se pare, o hotărîre nestrămútată.

— Nu-l cunosci . . . altmîntrelea ai fi sigur . . . de îndată ce și-a pus în cap un lucru, toți demonii din lume nu ar fi capabili să-l facă a se abate cătuși de puțin dela ceea ce a hotărît.

— Eh! la urma urmelor pentru ce atâta temere? de ce ți-e așa frică de asta cásătorie forțată pe care ți-o anunță într'un mod așa de puțin obicînit?

— Ce fel? . . . tu, Iorgule, tocmai tu, cel mai deștept din toți prietenii mei, imi faci astă întrebare? Dar decă protegiata, viitórea *nepótă-noră* a unchiului meu ar fi vr'o pocitură . . . vr'o frumusețe din acelea bune de împărechiat cu dracul?

— Oh! oh! pré o lei repede . . .

— Nu . . . dar o inchipuire . . .

— Dar lasă nene, inchipuirile altora: cređi tu că unchiu-teu o să fie atât de mult lipsit de bun simț ca să se hotărêscă a-ți alege o nevêstă așa de . . .

— Ți-am spus odată cam ce caracter are . . .

— Ah! bah nu cred nimic din toate astea . . . Și-apoi cuvêntul de „fetiță încântătoare“, drept să-ți spun mie unuia mi-ar depártă ori-ce grije din inimă . . . Aș aștepta cu multă plăcere sosirea ástui dracón de unchiu; i-aș face o primire din cele mai cordiale, și aș sta pe ghimpi până în fericitul moment când voi fi presintat viitórei mele . . .

— Dar decă nu o voi pute iubi?

— Aide de! par că toate cásătoriile s'au făcut pân'acum din dragoste! . . . Eh! amicul meu, de multe ori *dragostea casnică*, cum o numiau bêtrânii, vine după nuntă . . .

— Dar! . . . séu nu . . . ai ride de mine . . . mai bine să nu mai vorbim.

— Dar . . . nu te incređi în mine și nu vrei să-mi destăinuiesci inima ta; aibi cel puțin mângăierea că i-ai păstrat secretul . . .

— Ce vrei să ții?

— Vreu să ții, nebun ce ești, că decă sosirea unchiului teu și proiectul seu de a te cásători, te înfricoșézá atât de mult, te disperă, ca să ții mai bine, ei bine . . .

— Ei bine?

— Causa este că inima ta nu e liberă; că iubesci . . . na . . . acum decă găsești ceva mai bun, ca scuză, spune-mi-o și te asigur te voi declara de cel mai mare șiret din lume!

Acésta convorbire, iubite cetitor, eră ținută pe la începutul lui novembe 188* pe piața Teatrului Național, în o sêrá din acelea cari gonesc din casă chiar pe misantropi, ca să-i facă să se bucure de frumusețea naturei, cel puțin, decă de bunătatea ómenilor au pierdut ori-ce speranță.

Ștefan Codrescu, cel destinat de unchiu-seu a fi cásătorit, fără a-și cunósce măcar pe viitórea lui soție, născut din părinți cu óre-care dare de mână, își făcuse studiile în București, terminase facultatea de drept și luase licența și se pregátia să plece la Paris, basat se vede pe ajutorul unchiului seu, când primí scrisórea de care am vorbit mai sus. Putea să aibe 24 ani; eră înalt, blond, bine făcut, și multe din represintantele lumii galante suspinau adesea când îl vedeau pe la teatru seu ori unde aiurea.

Iorgu Murgean prietenul seu de inimă, eră mai mare ca densusul cu ver-o 4 ani; tot așa de înalt ca Ștefan, dar brun; ochii negri, privirea adesea melancolică, fruntea mare și deasă năvăla probă ca suferise mult; eră cel mai bun prieten al lui Ștefan Codrescu, și-și pusese în cap a-l face să străbată cu densusul primăvera vieții, pentru ca ajuns în situații critice, să se scie a se pázi prin el énsuși de pericolele celorlalte etáti.

Erau opt óre sêra. Cerul începuse a se acoperi cu nori și o ploie mêruntă și desă începuse să mai astem-pere puțin praful ce începuse de câtva timp să se ridice în vârtejuri.

La respunsul ce făcuse Iorgu lui Ștefan, formulat așa de neted acesta, surprins, se roși la început, pe urmă fața lui se făcu palidă, ceea ce întări și mai mult pe Iorgu în idea lui.

— Am ghicit? nu e așa? — ții se acesta.

Ștefan nu respunde. El eră dus pe gânduri.

D'odată însê tresári.

Un echipagiu elegant trăsese în fața uși principale a teatrului. Dintr'énsul se coborírá doue femei, întovărășite de un bărbat, care părea a fi soțul uneia și tatăl celeilalte.

Iorgu urmă cu privirea direcțiunea privirii lui Ștefan și început să suridă; apoi, prefăcându-se că nu a observat nimic, ții se acestuia, cu un aer foarte natural:

— Să lăsăm timpului grija de a drege lucrurile cum va găsi el de cuvîntă; pân'atunci n'ai fi de idea să petrecem sêra acésta la teatru, mai cu sémă că timpul nu ne promite nimic frumos?

— Să mergem, să mergem, — ții se cu iuțelă Ștefan.

Iorgu suridea.

Intrară în teatru. luară locuri de orchestră, de unde privirea lor se putea preumblá prin întreaga sală, fără ca să remănă un singur colț neexplorat.

(Va urmá.)

Fabricantul de fer.

(„LE MAÎTRE DE FORGES“)

— Piesă în 4 acte și 5 tablouri de *Georges Ohnet*. —

(Urmare.)

Scena VIII.

Aceiași. FILIP. SUSANA.

SERVITORUL. Dl și dșora Derblay.

FILIP. Dnă marchisă . . . (*Se opresce, turburat*).
Ve cer voie a prezintă pe sora mea.MARCHISA. Fiul meu mi a vorbit de visita dșorei Derblay . . . Îți mulțumesc dle pentru bunăvoința ce ai avut de a mi-o aduce. (*Cătră Susana*). Pêrul meu cel alb nu te 'nspăimântă? . . . Atunci vin' o să te sărut, scumpa mea copilă!

SUSANA. Din totă inimă, dómna.

FILIP. Nu știu cum să ve mulțumesc, dnă marchisă, pentru primirea atât de binevoitoare ce faceți surorii mele. Este o copilă care are trebuință de lecțiuni, de consiliu. Ea n'ar pute să găsească mai bune decât lângă dvóstră, decă ați binevoi ai acordă favórea de a ve interesă de dênşa.

MARCHISA (*cătră Filip*). Este încântătoare. Vin' o copilă mea! (*urcă cu Susana spre fund*). E mult timp decând ai eșit din pensie? (*Ese cu Susana pe terasă*).

BACHLIN. E bine, scumpe amice, dșora Clara nu este aici . . . Êtă-te cu totul desconcentrat, hein?

DERBLAY. Situațiunea mea este unică . . . De 15 zile, de când vin aci, inima imi bate gândindu-me c'o să me găsec în fața dșorei de Beaulieu; și cu tóte acestea aș fi desolat decă s'ar întemplă să nu o ved . . . Ea me turbură, me 'nspăimântă; în fața ei sânt un adevêrat copil.

BACHLIN (*suriđend*). O iubesci!FILIP. Este o mare nebulie! Cum eu, om al muncii, depărtat de lume, am putut să me gândesc la această dșoră, atât de frumoasă, atât de mândră, și prin aceea chiar, póte mai seducătoare? Am vêdut-o seriosă, gânditoare, puțin cam ingrită; fără indoielă fiind că își vedea logodnicul depărtat de ea. Și fără voia mea, făr' a me gândi, am început s'o iubesc. Am uitat distanța care ne separă, n'am mai vêdut diferența originii noastre. Rațiunea, consiliile esperienței, (*Bachlin aprobă*). Nimic n'am ascultat. Și acum s'a sfêrșit, nu mai sânt stăpân pe mine, sânt dat cu totul acestei pasiuni, care me face să simț o bucurie profundă, un entusiasm delicios, care-mi dă totul, în fine, afară de speranță. (*Bachlin face o mișcare*). Căci acolo se opresce nebulia mea, și nu sper nimic, îți dau cuvêntul meu de onóre.

BACHLIN. Și pentru ce?

FILIP. Fiind că știu, că nu ajunge a dori numai pentru a obține. Pentru că dșora de Beaulieu nu mi-a făcut nici odală onóre de a se gândi că eu trăiesc. Pentru că în fine este nobilă, bogată, logodită cu vêrul seu, și o să fie ducasă.

BACHLIN. Intr'adevêr! . . . E bine, decă ț-aș spune că dșora de Beaulieu nu mai este bogată, că probabil n'o să mai fie ducasă, și că nici odată un alt om onest ca dta n'a avut atât noroc ca să fie agreat de dênşa.

FILIP (*mișcat*). Ah! Bagă de sémă! Nu pronunță cu ușurință astfel de cuvinte.

BACHLIN. Intră óre în obiceiul meu? În acest moment tocmai, trădai secretul profesional . . . Dar asta este în interesul vostru. Ducele de Bligny o lasă, și ea nu se indoieste de asta.

FILIP. Ruinată și părăsită! Eh! Ce trebuință are

ea de avere? Singurul bun ce trebuie să aștepti dela ea, nu este ea ênsăși?

BACHLIN. Da, de sigur; și este supt acest aspect de nepărtinire, după cum am arêtat'o.

FILIP. Oh! Spune asta dnei de Beaulieu . . . Spune asta dșorei Clara . . . Sêu nu, nu-i spune nimic! . . . Ea este mândră și mărêță. Ideia că ea ar pute să datoreze óre-care obligațiune cătră omul care îi va fi bărbat, ar depărtă o de mine, și m'ar respinge. Previn' o pe marchisa, decide-o să aprobe neliniscă mea, și mai cu sémă indatoréză-me față cu dênşa. Oh! voiu primi mâna dșorei de Beaulieu în genunchi! Inse voiu ca ea să se credă încă bogată, pentru ca să me póta acceptă sêu refusă în deplină libertate. Și chiar asigurându-i tot ce posed, luând-o de nevêstă, acesta ar fi asemenea o grație care mi-ar face-o.

BACHLIN. Êcă! Dta alergi cu poșta. Cât e de frumoasă tinerețea și pasiunea. Să ne conducem mai rezonabil și s'așteptăm totul dela 'ntemplare . . . În această constă secretul politiceii celei mui fine.

Scena IX.

Aceiași, MARCHISA și SUSANA intră prin fund, BARONA, CLARA, OCTAV, BARONUL intră prin dreapta.

MARCHISA (*presentând pe Octav și Clara, Susanei*). Scumpa mea copilă . . . fiul meu, marchisul de Beaulieu . . . fiica mea Clara.

CLARA. Fii binevenită la noi dșoră!

SUSANA. Mai înainte de a te vedé, dșoră, fratele meu m'a invêțat să te admir: Acum când te cunosc, simț că-mi va fi ușor să te iubesc.

CLARA. Și eu, dșoră, te iubesc deja.

OCTAV. Scumpe dle Derblay, avem între noi pe cineva care, în cestiune industrială, ar pute să te egalez. Este verul meu, (*presentându-i pe baronul care cobórá*). Dl baron de Préfont, un invêțat.

BARONUL. Îi un om al studiului, scumpul meu Octav.

FILIP. Nu pentru prima óra aud pronunțându-se numele dlui de Préfont.

OCTAV. Ah! Veđi baróne! Numele dtale a pătruns până și în munții noștrii . . . Êtă ce va să dică celebritate, amicul meu.

BARONUL (*modest*). Pentru ca să me descopere, trebui ca dî să fie un adevêrat cercetător.

FILIP. Îți cer iertare, am cetit memoarul dtale adresat academiiei de sciințe.

BARONUL. Ah! adevêrat! Stabilimentul dtale mi s'a spus, este fórté important . . . Aveți mulți lucrători?

FILIP. 2000.

BARONUL. De minune! Și câte cuptóre?

FILIP. 10, în cari nu se stinge nici odată focul.

BARONUL. Ai un laborator? dta ești chimist? Se'nțelege. Ești un om încântător! Vom face esperiențe, scumpe dle, este o fericire pentru mine că te-am întâlnit.

(*Ia pe Filip la braț și urcă în fund spre terasă. Bachlin merge să-i ajungă. Ei se opresc câte și 3 astfel ca să fie vêduți de public.*)

BARONA. A! ba! Dar ce are bărbatul meu?

OCTAV. Are, scumpă verișoră, că a plecat cu ideia sa favorită, luând de talie pe dl Derblay.

BARONA. E bine! au să ajungă departe, așa, decă nu-l va opri cineva pe baronul.

OCTAV. Și pentru ce l'ar opri? Eu găsec escelintă această fraternitate a dlui de Derblay cu baronul. Unul descinde din eroi, încarnéză 10 secole de mărire rezboinică; celalalt, fiu de industriaș, reprezintă un secol

unic, acel care a produs vaporul, gazul și electricitatea. Ei s'apropie unul de altul, aprețind valoarea lor, ne arată într-o clipă acordul prin care se face o țără mare între toate: gloria în trecut, și progresul în prezent.

BARONA (*veselă*). Scumpe Octav, se vede că ești avocat; vorbești bine. Inse ca fiul tatălui dtale, te găsește puțin cam democrat.

OCTAV. Eh! verișoră, democrația ne cutropesce. Se căutăm a crea o aristocrație chiar în șași democrație. Să fondăm, decă vom pute, aristocrația talentului, singura care va fi demnă a urmă aristocrației de nascere.

BARONA. Intemplantă te-a dat pe una, și dta preținși să cucerisci alta . . . Nu ești decât un mic chipuitor. Cătați a conservă aceea ce aveți, bietul meu băiat și nu deschideți, voi șași-ve, drumul reformatorilor.

BARONUL (*pe terasă*). O trăsură s'a oprit înaintea porții.

MARCHISA. Sigur că e familia Lavardens, astăzi e ziua lor.

(*Un servitor intră prin ușa cu perdele, aduce o cartă de vizită pe o tavă, o dă marchisei, pe urmă sue și se opresce la drépta usei*)

MARCHISA (*luând lorgnionul*). Dl și dșóra Moulinet.

BARONA. Ah! Acésta e pré mult.

MARCHISA. Ce vor dela noi acești ómeni?

BACHLIN. Dómne, dómna marchisă, e probabil că dl și dșóra Moulinet, fiind instalați de curénd în ținut, ei cred că ar fi convenabil, a face câteva visite de bună vecinătate.

BARONA. Mătușă, cred că nu vei fi gata a coresponde familiarității dlui și dșórei Moulinet.

BARONUL (*incet*). Scumpă amică, eu cred că mătușă dtale n'are trebuință să-i se dea consilii.

MARCHISA. Êtă o situație incurcată.

CLARA. Dómne, mamă, imi pare cam greu a le inchide ușa noastră. Din trăsură a putut să ne vedă sus pe terasă. Și ér, să le dăcă simplu de tot că nu primesci, ar fi să respunși prin o nepoliteță, unei procedări, de altfel onestă. Ar fi demn asta de noi? Trebuie să primim, și odată visita terminată, să ne oprim acolo.

BARONA (*lui Octav*). E bine. Êtă că sosese aristocrația inteligenței! Dl Moulinet este unul din cei mai vrednici reprezentanți.

(Va urmă.)

I. C. Lugoșian.

Despre operele de arte.

— Plăcerea ce ne face privirea ori aușirea lor. —

(Incheiere.)

De órațe inse a consideră ori-care obiect dintr'o lature nouă și a esplică acésta este o dorință nouă: cetitorii ne vor iertă și scusă, decă trăsăturile interesante, cari activitatea creatóre a spiritului o deștéptă și stremură a întregi icóna ce prin ele e așa dăcând numai schițată, le vom numi — dând unei vorbe cunoscuté înțeles mai strins — semne estetice séu, pentru scurtíme, simplăminte semne.

Si forte necesse est
Indiciis monstrare recentibus abdita rerum,
Fingere cinctutis non exaudita Cethegis
Contingent, dabiturque licentia sumta pudenter.

Trunchiul, care produce operele de arte din ces-

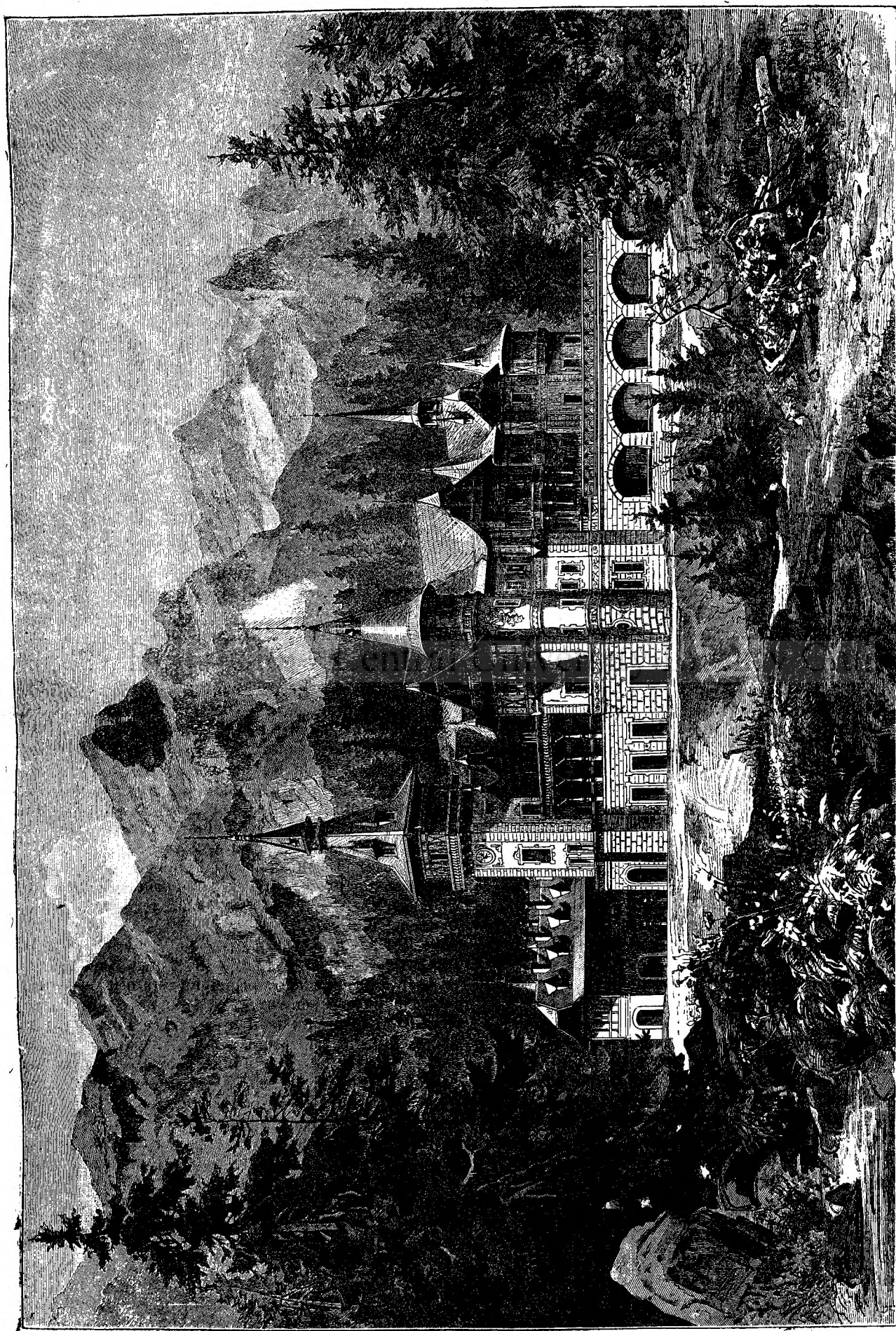
tiune, aceste frupte, ce ne fac viața plăcută și amenă și „gustului“ nostru spiritual ii întind delicii, se chiamă arte; éră ramii lui singuriți și, măcar că crescuți din trunchiul comun, dar proprie unul de altul diferitori se numesc bele-arti. Aceste, de și sânt surori, păstréză una mai mult alta mai puțin aseménarea de consânge-nitate, remân una mai mult alta mai puțin credinciose principului, ce le legitiméză de membre adevérate și legiuite ale familiei. Să cercetăm deci în fie-care din aceste după ordinea indatinată atât semnele, cât și produsele spiritului nostru concepute de dișele semne.

Primogenitul și eredele corónei este darul iubit al Muselor, léganul culturai intelectuali, întéiul interprete al religiónii, legii și filosofiei: poesia. Fără de densa laurii eroilor ar fi o cunună curénd vesceditóre, viața un deșert fără flori, éră inima omenescă ori așa dăcând o éscă uscată nesimțitóre, ori arena pornirilor și pasiunilor sélbătice și bestiali. Densa e acea, căreia Grecii — acești dădăcitori a tot ce e frumos, al căror tact fin sciú să asemneze așa de nimerit locul și rangul cuviincios tuturor speciilor de activitate corporală și spirituală (gimnastică și musică) — îi dederă în mod distins și mai că eschisiv numirea de „arte“, precum matezei numirea de „sciință“. Și cu tot dreptul, pentru că ființa adevérată a belezor-arti nici într'una nu ni se infătoșéză în curăție și puritate așa de originară.

Intr'énsa semnele sânt fórte puțin notabili și lipsite de mai tot incitamentul și farmecul străin, și imaginile stérnite prin dênsele și create de activitatea sufletului nostru ne fac totă plăcerea și delectarea. Acésta delectare eficace dede popórelor din timpurile primitive dei, pe bardii anticității și ai evului mediu ii fece obiect al venerațiunii aprópe religiose, pe Virgiliu și Horatiu ii infătoșă la mésa primului împérat al lumii nu ca pe niște parasiti, ci ca pe adevérați óspeți bine și bucurosi véduți, puse în mâna a regi și principi bastonul de trubadur și lira Musei Erato, și pe Virgiliu al Franciei, pe Delille cel cu limbă atât de armoniósă, il mântui de ghilotina teroristilor turbați. Puterea acestei, anticitatea cea ușor creștóre, dar adânc simțitóre, o estinse și asupra delfinilor lui Arion cum și asupra nesimțitórelor petri ale lui Orfeu și Amfion. Și óre cari sânt acele semne făcătóre de minuni? Respondă în locul nostru Hamlet a lui Shakespeare: „Words, words, words“, „vorbe, vorbe, vorbe!“

Așa dară totă ființa, ce scie și póte rostí sunete articulate, e poet și totă limba poesie!? Da, e poesie limba în prima etate și primei etăți a prunciei; limbă poetică are fie-care națiune dotată cu o vivace fantasie și stătătóre pe primul grad al culturai, în care privință amintim ca de exemplu numai pe Indianii din America septemtrională; și peste tot puținii ómeni esistă póte, pe cari în vieță cutare au cutare afect și pornire infocată să nu-i fie făcut pe câteva clipite poeți. De altă parte inse trebuie să se observe, că nu tot cuvéntul e apt a deșteptă activitatea voluntară a facultății imaginative.

Sânt eschise de aici anume expresiunile „directe“ ale conceptelor pré abstrase, presentă-s'ar ele în ori-ce formă gramaticală; mai incolo particulele, ce légă la olată părțile și secțiunile mai mari au mai mici ale vorbirii, pe cari particule de regulă numai ca pe un réu inevitabil le suferé în limba sa poetul. Mare parte a cuvintelor folosibili e ca acel ban de argint, timbrul căruia, în urma trecerii lui dese din mână în mână, s'a șters; séu mai bine ca bancnota, pe care — uitând că adevérată ei valóre stă numai în acea, decă ori-când voim putem să o schimbăm în bani gata — între ocupațiunile de toate dișele ale vieții o dăm și o primim ca monetă sunătóre. Decădând în méșură ca

Castelul regese Peleş la Sinaia.

acésta puterea originară, primitivă a limbei, spre revivificarea acestei poezii posedă mijlocul estern al prosodiei și ritmului său cadenții. Eră mijlocul intern și mai momentos e un misteriu mai ascuns decât al libelurilor-murari, pe care în parte îl descopere celor neinițiați Horațiu în cuvintele următoare :

In verbis etiam tenuis caustusque ferendis
Hoc amet, hoc spernat promissi carminis auctor,
Dixeris egregie, notum și callida verbum
Reddiderit junctura novum.

Deci alegerea cuvintelor și încă a celor mai depingătoare și expresive, dispunerea și legătura nouă și originală a cuvintelor comune o are pururea în vedere poetul, pe care deitarea îl inspiră și

Cui mens divinior atque os
Magna sonaturum,

propunându-ne estmod trăsăturile acele, cari fantasia irezistibil ni-o răpesc cu sine spre întregirea celorlalte.

De arta deja descrisă, arta în ordine și în rang întee, o lacună bătătoare la ochi, și peste care nu se poate trece fără pedepsă, o desparte pe a doua, pe grațioasă invențiune a copiliței de păstor din Corint : pe arta picturii. În această semnele, cum sunt contururile obiectelor sensibili, colorile, massa adumbririlor și nuanțelor armonice împărțită, posedă deja în sine un incitament farmecător și spre întregirea imaginii lasă puțin de lucru activității spiritului.

Într-adevăr facultatea noastră intipuitoare are destulă ocupațiune, până ce din trăsăturile cutezate ale unui Michel Angelo, au din cele aruncate clăie pe grămadă ale unui Rembrandt, au din urmele penelului meșos și mēduos a lui Correggio e în stare a formă tipul carnei și pelei omenesci. Dar colorile și adumbririle aprōpe emulătoare cu natura, înseilate de cutare pictor holandes cu străduință neobosită, cu răbdare necuprinsă și cu grijă minuțioasă, încă sunt depuse numai pe o suprafață netedă, și deci obiectelor intipuite prin acelea nu altă ce poate să le dea masivitate și rotundime, decât propria noastră imaginațiune și iluziune voluntară. Încă și mai glorioasă cunună merită bravul pictor, când face ca iluziunea noastră să descopere din trăsăturile feței omenesci depuse pe pânză vre-un caracter otărit, vre-una din infinitele gradațiuni ale nenumăratelor specii de porniri, afecte și pasiuni; sau când într'un tablou istoric imaginațiunea și fantasia noastră inferbentată vrea să smulgă din mâna ucigătorilor trāmiși de Herode cutitul ascuțit pe sēma copilașilor inocenți, ori să abată iute dela peptul undulător al Lucreției ferul ucigaș, până a nu se întemplă lovitura de mōrte.

Sculptura, afină picturii, dară totuși despărțită de această prin o barieră strins deosebitōre, încă dă destul de lucru puterii așă dicēnd contra-creatorē și post-creatorē a sufletului nostru. Și această fie când dăsa putere ne face să ne imaginăm sânge roșu și cald curgēnd sub suprafața recei marmure albe; fie când ne face a privi cu simț de compătimire, cum sbōră din gladiatorul moribund aburul său bōrea vivificatorē, ce n'a existat nici odată; fie când ne ademenesce cu figura farmecătoare a membre omenesci zăcētore sub crețele, unui vėl, ce pare ușor intins peste membre. Privește numai la faunul săltător din Florența, și vei crede că chiuie și își mișcă piciorul după ritm; ațintesce-ți ochii admirători la Laocoon, și te vei teme a-i închide, ca nu cumva la redeschiderea lor întrēgă grupa să o vezi schimbată, și pe nefericitul părinte împreună cu fiii lui să-i vezi leșinați de mușcăturile șerpilor și

tāvāliți pe pământ. Din această arētare scurtă e invederat, că la desfētarea și plăcerea cășunată prin statuele și basreliefele clasice spiritul privitorului și daltă artistului cooperează în măsură p'aci egală; totodată însă e invederat și acea, că cât de anevoioasă și dificilă trebuie să fie acea arte, dela a cărei materie simplă și rece sūntem în drept a așteptă un succes atât de sublim și minunat.

Trecēnd peste ramii mai neînsemnați ai plasticeii, pāșim pe un teren nou, în dominiul unei atari arti, pe care de celelalte și de principiul propus al impresiunii belezor-arti numai un fir fōrte suptire o ține legată. Semnele muziceii, sunetele compuse și concordate în melodie și armonie, au un efect atât de farmecător, un incitament atât de amētitor și care ne ocupă simțualitatea, încât părții mai bune a ființei nōstre omenesci îi lasă numai fōrte puțin loc și mod de activitate proprie. Astă activitate, cu tōtă puținătatea sa, e duplă : pe cea de înteu ne-ar plăcē să o numim impresiune simțuală, pe a doua impresiune spirituală. Cea dinteu este cea simplă armonie fundamentală, care la auzirea compozițiunii trebuie să ne sune neprecurmat în ureche. A doua e acea nenumită stare și dispozițiune a spiritului, în care cutare cap-d'operă a unui Onslow ori Beethoven ne transpune interiorul.

Impresiunea de prima categorie ecă cum o scim și putem acum esplică pe scurt și în mod pōte insuficient. Musicantul precepător de teoria armoniei iee partitura unei mise de Haydn, și șirul cel mai din jos, ce cuprinde vōcea numerotată a basului, îi va deschide și descoperi încâtva înțelesul asertului nostru. Eră amătorul de muzică neinițiat în această arte facă să i se jōce niște variațiuni compuse de mână măiestră asupra cutării teme simple, și tema, ascunsă cu măiestrie clasică în variațiuni, dar totuși cunoscutabilă, sunându-i la ureche și în ureche, îi va face puțină lumină spre respirea intunecului, ce acoper espresiunile nōstre. Încât pentru simțēmēntul de a doua categorie, pentru impresiunea spirituală, cel ce ar dori să capete despre asta o idee vie și adevērata, cāstige-și adese-ori posibilitatea de a gustă frumsetile cap-d'operelor musicali, și lase-se în mod neprecupat și cu trup cu suflet în voia impresiunii și efectului acelora. Er decă cineva poftesce a vedē nedescriptibilul ore-cum și încâtva invēscut în cuvinte, unui ca acela îi recomandăm mica piesă intitulată „Musikalische Fantasie“ de poetul german plin de foc și prē de timpuriu repausat Ernest Schultze, în care piesă își va atilă dorința pe cât e numai posibil implinită.

După această scurtă revistă asupra celor mai notabili bele-arti să căutăm în fine unele consecințe, cari se deduc de sine din principiul statorit și în general sūnt de interes pentru ori-ce soiu de opere de arte.

Anume înteu : facultatea noastră internă activă nu stă numai din putere intipuitoare, ci partea cea mai însemnată a acelei este mintea, care reprezentațiunilor, imaginilor, ideilor nōstre le dă conecsiune și directivă cātră un anumit scop final. Drept ce asemenea conecsiune și legătură pretindem și dela semnele operei de arte, ce sūnt prezentate simțurilor nōstre, pentru ca estmod șirul imaginilor deșteptate prin ele și rotundite într'un întreg să fie insufletit de un unic spirit și să se determurescā într'o idee simplă și lesne de cuprins. De aci își trage originea în opurile poetice narrative catastrofa; de aci regula, ca tōtă opera de arte să aibă unitate în diversitate.

A doua : ori-cât de divină și de o ființă și fire distinsă să ținem puterea noastră spirituală, totuși nu va negă nici cel mai incarnat spiritualist, că ea spre executarea și îndeplinirea lucrării sale trebuie să se folo-

sescă de organe materiali și trupesci, și trebuie să co-verșescă eficacitatea contrară a puterii inerției (vis inertiae). Apoi plăcerea derivătoare din învingerea pedecelor fiind în simetrie și proporțiune sintetică cu acele pedece și cu măsura puterii, din acesta urmază : a) că semnele propuse înainte-ne de către artist nu trebuie să fie nici pre numeroase, încât să ușoreze pre tare vederea spiritului necesară spre întregirea icônei, nici pre puține, încât să pretindă dela spiritul nostru o încordare pre mare ; b) forța inerției după structura și constituțiunea corpului și după temperamentul nostru e diferită; drept acea delectarea curat estetică cauzată prin una și aceeași operă de arte are pentru fie-care individ altă și altă cantitate, așa cât unui cunoscător de pictură un desemn de a lui Angelo, stătător din câteva trăsături de penă aruncate pe papir în primul foc al concepțiunii, îi pôte face aórea mai multă și mai curată plăcere, decât Vinerea lui Tițian invescută cu tóte grațiile coloritului și carnațiunii.

A treia : fiind tóte reprezentațiunile și ideile nóstre posibili numai imagini ale obiectelor simțuali și proporțiuni dintre olaltă și către olaltă ale acestora, puterea creatóre a spiritului nostru stă numai într-o aceea, că imaginile aceste le aședă în altă ordine, în altă conexiune și proporțiune, așa cât strins luat tótă produceerea, începând dela Iliade până la cel mai simplu cântec sêu epigramă, dela Jupiter a lui Phydias până la un bust, nu e altă ce decât reproducțiune. Trăsăturile singurite, ce compun icóna deșteptândă prin semnele estetice, încă trebuie să zacă deja gata, măcar că respice, în magazinul memoriei nóstre, și eficacitatea activă a spiritului nostru stă în aceea, că pe aceste la semnalul dat de opera de arte le adună cu iuțimea fulgerului și le compune.

Asta ne dă erăși o nouă deosebire a judecăților individuali, cari determină valoarea și meritul operelor de arte ; pentru că indeșert face artistul să sune o córdă, decât nu află în inima mea rêsunet armonic ; și urechilor unui Atenian de odinórá, cu simț delicat și cu cultură estetică, fármecătóreia musică a lui Don Juan sêu a Zelmirei i-ar päre o larmă asurdítóre și ameiítóre. Din acesta e invederat și aceea, că cât de mult trebuie criticul adevérat și nepreocupat să iee în considerațiune la arétarea rangului artiștilor și cap-d'opere/or artiști naționalitatea și publicul artistului ; asta cu atât mai vértos, căci obiectele acele, ale căror trăsături ca o schintee electrică ar pëtrunde într-o formă pe tot omul, pe cult și necult, pe invetăt și neinvetăt, sânt mare parte eshaurite și din vre-o nouă lature originală nu se pré pot cuprinde. Într'adevér

A patra : semnele estetice trebuie să fie originali și noue, eră nu prin folosire mai désă pré obsolete și devenite comune sêu ordinare, deóráce numai așa sânt apte a ne aprinde și inferbentă fantasia și a o stremură spre activitate proprie. Chiar din cauza acesta armata de imitători și copiști cu drept cuvânt e eschisă din șirul artiștilor.

A cincia : semnele artistului trebuie să fie nu numai convenționali și tēplătóre, ci luate din adevérata ființă, ênsușire și pecuiliaritate a obiectului respectiv și a imaginilor producéude ; la din contră artistul va căde în greșela, care pentru un artist talentat și posedător de originalitate este inamicul cel mai periculos și neconținut pânditor, și care în limba estetice se chiamă manieră. Acesta gangrenă se incuibase în poesia italiană și ispană din secul XVII, a cărei reprezentanți de atunci Gongora și Marino deveniră proverbiali în cele doue literaturé. Acesta în șcôla de pictură francesă din secul XVIII, până când nu o scóse de acolo un geniu gigantic, David, a căruí poftă și perseveranță

cerbicósă de a studiá și imitá natura și cap-d'operele anticității supérând pe máiestrul seu, acesta îi díse odată cu mânie : „Du-te, nefericitule ! nu se va alege din tine nici când nimica ; dar, rogu-te, nu vei invetá și sci acum nici odată a frânce cu grație și cu amenitate un membru ?“

A șesea : precum védurám din notițiile și notiunile propuse mai sus despre belele-arti, diferitele semne estetice posed deja în sine mai mare au mai mică ponderositate, mai mult au mai puțin farmec și incitament, și conform acestei recer și din partea artistului mai multă au mai puțină atenziune și grijă. Pentru esemflu poetul íș pôte fára tēmă și șováire permite cutare șolecism, decât sperá că prin acesta va puté deșteptá în mod mai vivace idea ori imaginea intențiunată ; eră de aliteráțiuni și jocuri de vorbe, cari altmíntre în asemeni speranțe și prospecte asemenea sânt iertate, íș va ține de dētorință a se feri, decât școpul lor final nu e alta decât o gólă țiuíturá de șunete. Din contră dispozițiunea colorilor și adumbririlor armonică și care ne pasce ochii, nedefectositatea desēmnlui, grațiositatea formelor, simetria anumită a grupelor forméză obiectul principal al atenziunii pictorului, și lipsa lor este eróre neiertată. O compositiune musicálă, fie intemefată și edificată chiar pe cea mai originală și mai máiestrită armonie fundamentală, și fie într'ensă conșesetura vocilor dēmnă de Händel ori Bach : decât tóte aceste nu sânt încoronate de farmecile și dulcețile melodiei, o atare compositiune în ochii criticilor, cari nu sânt uniláțurali, va remâne pururea un op de arte imperfect și pe ascultătorii sei îi va lásá reci.

Écă câteva flori singurite, pintre ele pôte și bu-ruiene și mărăcine, de pe câmpul estetice fecund și fertil, dar cultivat mai cu sēmă după șlendrianul vechiu. Da ; pentru că de și la piesele ei mai eminenti aplicară indreptar și regulator unele spirite superiori, precum Horațiu în a sa „Arte poetică“, Lessing în „Laocoon“ al seu, Góthe mai ales în „Propylee“, partea ei mai mare însé zace încă páraginită, ori că polomida sugrumă sēmēnță bună sēmēnată réu. Érá totul așteptá un Young sêu Thaer, carele indreptând și ameliorând din rádecină, cultivarea ei să o acomodeze și cumpete după lumea și lumna leclului nostru.

(După prof. dr. Sam. Brassai 1832—33.)

Dr. Grigoriu Silași.

Castelul regese Peleş la Sinaia.

— Veđi ilustrațiunea de pe pagina 137. —

Pe culmea Carpaților, la umbra Bucegiului urieș, ca un cuib de plăceri se resfată Sinaia.

Înainte cu 10—15 ani încă numai un schit evlavios, astăzi este un orașel plin de viață și compus din cele mai frumoase ville.

Aici petrece véra o mare parte din înalta societate română ; aici stă tot șesonul cald regele și regina. În anii dintei suveranii ședeau la mănăstire, unde li se improvisă o casă vênățórească. Dar acum un frumos castel le ofere tóte comoditățile.

Castelul ascuns supt Bucegiu, în umbra unei păduri de brađi, ne infătoșeză o vedere din cele mai pitoresci. Se vede, că la construcțiunea lui a supravegheat o poetă. Se cunósce, că acolo e cuibul favorit al Carmenei Sylva.

I. V.

Serisori din Iași.

(Prohodul idealismului. — Teatru românesc în Basarabia. — Concerte și operete. — O trupă teatrală franceză. — Al 2-lea congres al corpului didactic din România.)

E cam mult de când nu v'am mai scris despre cele ce se petrec în orașul nostru. Causa? e bine înțeles că nimic „destul” de important pe tărâmul, fie social, fie literar s'eu artistic, nu s'a petrecut. Carnavalul întreg a trecut, din post nu mai avem decât o săptămână, primăvera ne zimbescce „cu dulcătă”, și chiar tradiționala Baba Dochia⁶ ș-a uitat obiceiul seu neștrămutat: de a-și scutura cogiocele în cele întei opt zile ale lui martie. Puține copile au legat la mâinile lor în prima zi a acestei luni, prevestitorul de noroc „mărțișor”; și din aceste încă mai puține l'au purtat ceva mai mult de o zi — doue; nime nu mai crede în farmecele de noroc, toți, în ziua de azi, se nasc sceptici, neîncrezători, materialști la extremitate.

Materialismul! etă cea mai mare din podobe ce ni-o aduce ca poclon ultima jumătate a v'ecului al XIX-lea. Ori-ce av'ent spre malurile necunoscutului, ori-ce elan transportator în visele poesiei, s'unt azi oborite prin ac'asta cană a veseliei, a . . . speranței chiar. De mergi într'o casă, renumită odată pentru șagălniciile ce le respândiau stăpânii ei și prin cari făceau pe toți mușafirii să-și deslege baerile inimei pentru a ride și chicoti cât se putea mai mult și mai fără de margini, astăzi nu veți în ea decât doue figuri, aprópe morocánóse, ce-ți respund la un „bună ziua” cu un alt „bună ziua” ceva mai gros, mai duíos, mai silit decât al dtale. Întrébă pe acești stăpâni ai casei „cum mai petrec? ce veste nouă mai scii?” — „Nimic! Petrecem réu! Dlui e fără slujbă! Căsuța din strada Păcurari a remas deschiriată! Casa de economie ne urmăresce pentru ratele întârziate!” și tot așa, și tot mereu înainte, pe acest ton s'eu ceva mai andante ori mai presto, se repetă respunsurile tuturor: dela căpitan până la golan.

Și póte că epoca ac'asta în care trăim să nu fie încă atât de ingrozitoare, atât de zugrămitore tuturor aspirațiunilor mai înalte, mai ușóre decât cele ale materialismului. Póte ca să fie numai un v'ent réu, un v'ent de miédă-nópte, cel puțin după cum se încercă a spune unii din cei mai optimști, adeca mai puțin isbiți de malurile stâncóse ale trebuințelor neingăduitóre și neînláturate. V'ent — ne-v'ent, lucrul se vede că există; dar există nu numai aicea, nu numai în vechia capitală a Moldovei, există în t'era întregă românescă și pe un grad póte mai întins. Economicesce, t'era n'óstră e greu bolnavă; cum ar voi cineva deci s'o vedă prosperând pe celelalte căi de progres, căile politice, literare, artistice, sciintifice, etc.? Timpul de crisă ce-l petrecem lovesce pe mic și mare fără deosebire; el lovesce în tóte ramurile de activitate și pe Iași. După mine unul, ori-ce luptă de brațe omene isolate s'eu asociate, pentru scăpare de acel réu general ce ne bântue, decă nu e zedarnică, e cel puțin indeajuns de neindestulátore; Saturn singur, invirtind din róta-i vecinic mergátore, aliându-se încă și cu alți confrăți din tagma sa deiéscă, va face póte ca surisul să revie cândva pe buzele umflate ale nemuriilor n'óstre, va face

póte, ca materialismul ce ne domină să trecă mai la o parte și să facă puțin loc și idealismului.

Trupa teatrală românescă ce jucă în Teatrul Național de aici, sf'ersind stagiunea cu chiu cu vai, a fost angajată de un impresar rus, spre a da o serie de reprezentații, în timp de doue luni, în Chișineu și alte orașe ale Basarabiei. După cele ce aud, Românii basarabeni n'au dispărut încă cu totul de pe suprafața globului, cu tótă părintescă oblăduire a guvernului rusesc. Astfel primirea actorilor români a fost fórte entusiasmată. Din tóte împregiurimile s'au adunat cei ce-și mai amintesc despre originea lor românescă, ca să asculte dulcea limbă pe care mulți n'o mai posedă decât ca un suvenir, ca un vis.

Sala teatrului în care românii jócă e totdeuna plină, actorii s'unt rechemăți de nenumerate ori, și piesele naționale, unite cu costumele românesci și danțurile populare produc o adev'erată erupțiune de plăcere și entusiasm în sufletele nenorociților n'óstri frați, condamnați a trăi în întunec și ignoranță.

Câteva concerte de musică clasică date de dl Th. Burada, în sala conservatorului local, au făcut să reîncepă a prinde loc în noi gustul artei alese și nobile. Pe lângă dl Burada, care este un violonist cu mult foc și multă sirguintă, s'au mai produs mai mulți tineri elevi ai conservatorului; reușita a fost deplină, cu atât mai mult însă, cu cât spectacolul eră complet gratuit.

Nu tot așa pot dice de încercările făcute de o așa numită Societate lirică (care mai lămurit vorbind nu se compune de cât din 1—2 membrii) cu elevii claselor de canto, pe cari i-au pus să jóce niște operete, réu alese, și réu studiate; de ac'estia dic, s'au executat „Clopoșelul” (Il Campanello), și „Tricoliciul” (Le Farfadet) doue operete în câte un act, cea înt'ei av'end de compositor pe m'ăestrul italian Donizzetti, cea a doua pe m'ăestrul francez Adolphe Adam. Una ca și alta nu erau niei de cum potrivite nici cu scena conservatorului, nici cu aptitudinile elevilor ce le-au interpretat. Și într'adev'ér — lucrul e precis — ómenii ce conduc d'isa Societate lirică, neav'end de fel competența cerută în așa materie, ori-ce opintire a lor este și va remané zedarnică.

Dra Carlota Leria, cunoscută cântăreță, a dat un concert, cu concursul t'inerului pianist Weitzcker, în teatru. De și piesele cântate de dsa erau de mult cunoscute publicului, modul seu de interpretație a plăcut fórte mult. Dsa a mai perdut ceva din estensiunea voci, apoi natura n'a favorizat-o ca pe compatrióta Teodorini, cu tóte harurile ei. Ac'esta ne esplică și lipsa de angajament în care a remas dra Leria în anul ac'esta. Cu atât mai bine pentru noi; o vom avé mai mult timp în mijlocul nostru, și toți cei ce iubesc musica vor profită.

O trupă teatrală franceză sub direcția dlui Sandré a debutat sâmb'eta trecută în Teatrul Național. A jucat opereta: „Le coeur et la main”, de Lecocq. A doua séră s'a jucat drama „Le Maître de Forges”, pe care ved că „Familia” a început a o publică.

De și nici o așa d'isă celebritate artistică nu strălucese în ac'esta trupă, totuși „în sumă” (mai pe franțuzesce în ansamblu) trupa e destul de suficientă, destul de aptă de a ne face să gustăm câteva óre plăcute. Piesa din urmă mai ales a fost executată într'un mod distins, încât face onóre atât autorului, cât și interpretatorilor, între cari pot cită pe junele-prim Renoud (Philippe) și pe dna Rocheteau (Claire).

Pentru zilele Pascilor se pregătesce a se ține în orașul nostru un „al 2-lea congres al corpului didactic din România” în care se vor dezbate chestiuni importante pentru propășirea culturii tinerimei. Sper a va ține în curent de lucrările sale.

lassiensis.

Academia Română.

— Sesiunea generală din 1885. —

V.

La 8/20 martie ședință solemnă sub președința regelui.

Membrii s'au înmulțit cu doi ênși sosiți în zilele trecute și anume dl Alesandru Roman din Budapesta și dl Petru Poni din Iași.

Se citește procesul verbal al secțiunii literare pentru ședința dela 4/16 martie, în care se cuprind decisiunile secțiunii literare privitoare la tipărirea Marelui etimologic al României, cu a cărui lucrare este însărcinat dl B. P. Hașdëu.

Regele luând cunoștință de decisiunea secțiunii literare, aprobată și de plenul Academiei, a declarat, că speșele de tipar ale Marelui Etimologic vor fi făcute tot de Maj. Sa. Membrii Academiei redicându-se în picioare, primesc cu profund respect și cu viuă recunoștință această nouă dovedă de viu interes ce regele are pentru Academie și pentru tot ce ține la dezvoltarea științelor în patrie și la înaintarea poporului român.

Regele dă apoi cuvântul dlui S. Fl. Marian pentru a citi memoriul seu despre „Câteva inscripțiuni și documente din Bucovina”.

Deschidându-se discuțiunea asupra suprimării lui ũ mut final din publicările Academiei, regele dă cuvântul dlui Maiorescu.

Dl Maiorescu: Secțiunea literară în majoritatea membrilor ei vine a ve propune de a intră din nou în cercetarea lui ũ mut final și a o resolve. Necesitatea acestei hotăriri este următoarea: Ve aduceți aminte, că la 1880, când s'a stabilit ortografia așa cum este acum pentru scrierea publicațiunilor Academiei și a membrilor sei, s'a întâmplat ca printr'un vot cam neconsequent s'a votat în ședința dela 14 aprilie 1880, tot sub președința Maj. Sale regelui doue amandamente: Unul subscris de dnii Laurian, Sion și Bariț: „Să se conserve toate accentele introduse în limbile europene: cari facilită înțelesul: mută, mut'a, mută, mutând, carte, parte, cărți, părți, mutăm, mutăm, vedu, vedi, vede, vedemu, vedeți, vedend”. Al doile subscris de dnii Laurian, Fontanin și Quintescu în următoarea cuprindere: „In vorbele flexibile să se conserve ũ finală: omu, bunu, socru, acru, macru, cultul, lucrul, plecū, dregū, facū”. Amendamentul înteu nu ficsă anume întrebunțarea accentului,  r al doile a întâmpinat greutăți în aplicare, fiind că unii scrieau chiar și adverbial „cur nd” cu *u* scurt, alții nu puneau pe *u* scurt la numele articulate. Din această cauză secțiunea literară a trebuit să se ocupe din nou cu decisiunile luate în 1880.

Cu ortografia stabilită la 1880 și 1881 s'a unificat în mare parte scrierea română din toate părțile locuite de Români și a fost pentru noi o mare bucurie de a ved , că sistema n tră de scriere a fost adoptată de foi însemnate de peste Carpați, ca „Familia”, „Tribuna” și altele. Aș  dar prin acea sistemă de scriere s'a făcut un însemnat pas înainte spre adoptarea unui mod de scriere uniform. Dar pentru cele doue puncte aprobate

prin votarea amandamentelor citate și în special pentru *u* scurt dela sf rșitul vorbelor, Academia se găsesce cu ortografia sa în aceeaș pozițiune ca la 1880, adecă că în fapt în totă publicitatea din România liberă nu se observă de nimeni modul de scriere al Academiei. Ast di ũ se găsesce părăsit în toate organele de publicitate din România liberă, de și este păstrat în publicațiunile Academiei. Ne aflăm în deosebire de opiniune în acest  privință cu cea mai mare parte din scriitori. Acest  este cauza care a îndemnat pe secțiunea literară a reveni asupra lui ũ deocamdată.

Aș  cum s'a rezolvat chestiunea scrierii acestei litere la 1880, este neconșcunță, pentru că se comite o abatere dela simplitatea modului de scriere adoptat ca fundament.

Înainte scrieam cu slove cirilice. Când s'a deșteptat sentimentul latinității n stre, cu drept ne-am hot r t să lu  alfabetul latin și chestiunea er  de a reprezintă în alfabetul latin limba română de acum.

S'a născut greutatea provenită din faptul că limba n tră avea unele sunete pentru cari nu se g siau semne corespunzătoare în alfabetul latin. Aceste sunete s nt  ,  , ș, șt, ț,  . Prin acest  greutate s'a int mplat la noi un eveniment unic, f r analogie în restul Europei, care trebuie să dispară. Noi nu putem discuta asupra ortografiei, ci asupra elementelor grafice, adecă asupra stabilirii unei simple grafii, prin schimbarea semnelor brutale grafice pentru reprezentarea sunetelor. Asupra acestui punct er  la noi o mare desbinare de păreri. Nu ortografie voim să facem, ci să stabilim o grafie.

Discuțiune ortografică există la toate popoarele în ori-ce moment, pentru că limbile înaintéză în dezvoltarea lor și acest  dezvoltare lăsă în totdeuna discuțiune asupra modului de scriere. La Germani, spre exemplu, este discuțiune decă trebuie să se scrie *Mut* s u *Muth*; dar nici un german nu va mai discuta decă sunetul *h*, trebuie să fie reprezentat prin *h*. Când vr  să scrie sunetul „ș” germanul va scrie totdeuna „sch”, francesul „ch”, englesul „sh”. Numai la noi mai este discuțiunea asupra semnului simplu, cu care să se scrie sonul. Totalitatea românilor nu er  unit  cum să scri  pe  ,  , ș, șt, ț,   etc. Trebuia stabilit cari s nt semnele latine cu cari să se reprezinte sunetele reprezentate prin aceste litere cirilice. Pumnul scriea pe „ ” cu „ae”, pe „c” cu „c”, pe „k” cu „c”, incă scriea „kip” cu cip, „cine” cu cine.  ipariu reprezintă pe   prin a, d nd regulă de pronunțare, pe ș prin s d nd regulă de pronunțare.  r în România reprezentăm pe cirilicul   cu   și  , pe ș prin ș. În acest mod s'a produs o confușiune în scriere aș  de mare, incă decă se asem n  trei cărți scrise cu cele trei sisteme de scriere, se păreau a fi scrise în trei limbi deosebite; și acest  din cauza că nu s'a stabilit elementul grafic al sunetelor.

În acest  stare unică la noi și de necomparat cu cele int mplate la alții, s'a int mplat că tot vestm ntul exterior al limbei se prezentă într'un mod care ne separă din ce în ce mai mult. Acest  stare de lucruri er  intolerabilă. Trebuia să ne înțelegem asupra semnelor sonorilor fundamentale. Cu acest  ajungem la siguranța, că pentru cutare son avem cutare semn. Trebuie să stabilim o uniformitate în litere. Îndată-ce mergem mai departe, ajungem pe un teren pe care nu este bine de pășit. Nu s'a făcut încă dicționarul în care să se cuprindă totalitatea cuvintelor și pronunțarea lor. Nu avem încă gramatica fundamentală a limbei române. În acest  stare de lucruri nu putem să ne ocupăm de chestiunea ortografiei, de întrebarea decă *u* să se puie la sf rșitul vorbelor ori nu, de întrebarea

dacă trebuie să se scrie „lucrul“ și „cultul“, adică dacă articolul român este „ul“ său „lu“ său „il“. Părerile nu sînt fixate asupra întrebării dacă trebuie să se dică : națiune, națiune, națiune, nație. Acesta este cestiunea controversată, care nu se poate decide așd. Controversa este mare. Dacă un poet popular ca Alecsandri dicte „nație“, este mare cumpănă pentru viitor în favoarea acestei forme, pentru că pe noi scriitori în prosă ne citesc 100, pe Alecsandri îl citesc 10.000. Și acesta intră mult în cumpăna practică a viitorului. Dl Hășdău a demonstrat, că de și sînt multe cuvinte slavone în limba română, ele nu au însemnătatea care le-a dat dl Cihac, fiind că sînt puțin întrebunțate și valoarea cuvintelor depinde dela circulațiunea lor dîlnică. Cuvintele latine copleșesc prin dăsa lor întrebunțare pe cele străine. Așd va fi și cu : nație și națiune, stație și stăciune, și tot așd va fi și cu scrierea : „lucrul“ său „lucru“ și peste tot cu întrebunțarea cuvintelor cu ũ la finele cuvintelor. Aceste cestiuni reclamă mai întău stabilirea dicționarului și a gramaticii și este imprudent a se stabili ceva în acesta privință prin majoritate. Trebuie să fim mulțumiți a stabili sonorile prin grafie.

Ce este *u*? Un son pentru care avem în limba latină semnul *u*. Stabilirea grafică a scrierii noastre nu are să se ocupe de *u* și nu primesce să se puie în scris *u* care nu se aude și nu vră să s'audă. În starea de astădi a scrierii noastre nu pôte fi cestiunea de a-l scrie, căci nu-l pronunțăm. Când vră cineva s'audă și să pronunțe pe *u* la finele cuvintelor să și scrie : omu, bunu ; dar cine nu vră să s'audă, de ce să-l siliți să pună pe ũ ? De ce în discuțiunea simplă grafică vrăți o pretențiune ortografică ? A vorbi de o ortografie română este a face un pas greșit, până ce nu se va face dicționarul și gramatica.

Este inconsequent să discutăm cestiuni de ortografie înainte de stabilirea semnului grafice. Prin urmare să fie reformat votul Academiei în privința lui ũ, care trebuie să se scrie în tôte vörbele flessibile. Fie-care să scrie în privința ortografiei cum vră ! Astădi să ne mărșinim numai la stabilirea grafiei, ca cu aceleaș litere să scriem tötți Români !

Sion : Ortografia adevărată nu se va pută stabili decât când se va pută așdă pe base solide și raționale. Fonetistii cred că ei au găsit bazele aceste solide. A scrie după cum se aude ; a se servi cu literele corespunđătoare cu sonul care se produce cu limba. Acesta fiind teoria, apoi vin de ne vorbesc mereu de legile limbisticii moderne. Cu argumentațiile lor măestre au reușit a amęti multă lume. Astădi nu mai vedem un curent binefăcător pentru cultura seriösă a limbei ; nimeni nu se mai ocupă de originea limbei, de rațiunile ce trebui s'o conducă spre perfecționare. Junimea americanisată de astădi nu va mai sci nimica de tôte aceste, ea nu se ocupă de studiul limbei. Se trec baccalaureate, se capătă licență în drept și chiar în litere, fără să fie în stare a scrie dece rënduri cu un stil îngăduit de legile limbei române. De aceea vedem în *Monitor*, în reviste, în diare redactate de profesori și chiar de prelați, limba desfigurându-se din di în di după caprițiu, cu o obstinațiune de cele mai cerbicoșe. Instrăinați de popor, mulți din scriitorii moderni nu vor s'audă său să țină în sēmă nici graiul poporului ; ei nu mai țin compt de timp său de gen.

Ceea ce contribuie a atrage său a mări numărul proseliți lor la șcöla numită a fonetismului pur și neraționat, este aparența inlesnirii de a scrie. Dar asemenea inchipuită inlesnire pôte öre să ne ducă ca să avem o grafie consecventă ? Este evident că nu, fiind că chiar în organele fonetistilor vedem inconsecvențe

la tot pasul : acelaș cuvënt, pe aceeaș pagină, se vede scris în doue și trei moduri. Deci întreb : cu asemenea sistem pôte-se dice, că am avé o ortografie ?

Până la 1860 erau doue curente pentru modul scrierii noastre cu litere latine : unul a lui Căpariu și altul al lui Heliade. Pân'atunci tot omul, care aspiră să scrie bine, se punea să facă studii gramaticale său ortografice. Acuma însă vin o sēmă de filologi său filosofi cari dic : Svêrliti gramaticile jos, scrieți cum ve place, facă-și fie-cine regule și sisteme, să scrie cum i va plăce, numai ideile să-și esprime ! Etă adevărată lege filologică modernă.

Acesta șcöla a adus confuziunea cea mare între noi. După acesta șcöla și după probele căte ne-a dat, publicul se vede ademenit să facă anortografie, cacoografie său strimbografie, ér nici decum ortografie.

Lumea căte odată adaptează principiile revoluționare cele mai escentrice ; dar öre noi, corp savant, sîntem chieმაți să decretăm asemenea idei revoluționare cu disprețul rațiunii și al logiceii ? Noi din momentul când ne-am decis a ne servi cu alfabetul latin, ne vedem nevoiți a ne conduce de o direcțiune care nu pôte să fie rațională fără base etimologice. Nu nevoia d'a arătă la lume, că ne trăgem din romani, trebuie să ne conducă la asemenea pas : dar nevoia de a scrie bine și drept.

Nu e de demnitatea corpului nostru de a pretinde, că cu un vot eliminând pe „ũ“ din scriere, am rezolvit cestiunea ortografiei. Pe căte alte dificultăți ortografice mai însemnate sînt încă pendente pentru discuțiunile noastre, cestiunea lui „ũ“ este și pôte să rămână cea din urmă. Nu ved aducându-se rațiuni noue din crierii Minervei, prin urmare nici oportunitatea de a ne ocupa despre acesta*.

A mai vorbit apoi dnii Roman și Hășdău, la a căror vorbiri vom reveni.

Acum notăm încă următoarele.

Premiul Eliade Radulescu de cinci miș lei s'a acordat cu 16 voturi contra 6 dlui Nic. Densușian, pentru scrierea sa intitulată : „Revoluțiunea lui Horia în Transilvania și Ungaria, în an. 1784—85“.

Pentru premiul Herescu de 12,000 lei a fost mare luptă. Alegerea a fost între doue lucrări, despre cari dl dr. Brânđa a prezentat un raport favorabil : una geologică de dl Cobălcescu, alta medicală de dl dr. Petrescu. Înse dl Cobălcescu a intrunit numai 9 voturi contra 11, ér dl Petrescu numai 7 contra 13. Astfel premiul nu s'a dat nimenuia.

Delegațiunea s'a compus astfel : președinte dl Ion Ghica, membrii dr. Felix, Hășdău și Papadopol-Calimachi. În comisiunea 9 pentru esaminarea cărților ce vor intră la concurs dnii : Hășdău, Maiorescu, Negruzzi, Aurelian, Ștefanescu, dr. Felix, Bariș, Melchisedec, Ionescu.

Membrii corespunđinți s'au ales dnii dr. Petrescu și Cobălcescu.

Mercuri, înainte de Pasci, ședință publică de închidere. La ordinea zilei : Raportul secretarului general despre lucrările din sesiunea acesta. Dl Florian Porcius va ține discursul seu de recepțiune, la care va răspunde dl Aurelian.

Teatru și musică.

Sciri teatrale și musicale. *Dra Agata Bărsescu* a jucat joia trecută pentru prima öra în Burgliheater din Viena rolul Quinault în „Narciss“ ; ér după Pasci se va presintă publicului ca Ofelia în „Hamlet.“ — *Dra Teodorini* a cântat sęptăminile trecute la Madrid, de unde are să vină în V.

va deschide acolo stagiunea sa in săptămâna viitoare. — *Dl I. C. Lugosiari*, carele acuma studiază la Paris, peste 2—3 săptămâni va plecă la Londra ca să ia lecțiuni cu vestitul actor engles Wilson Barrett.

Ovidiu al dlui V. Alecsandri s'a jucat până acuma de 7 ori in Teatrul Național din Bucuresci. Relativ la ovațiunile din incidentul primei reprezentățiuni avem s'adaugăm după „Românul” următoarele: Multe corone au fost oferite dlui Alecsandri. Printre cele mai frumoase se vedeau una de flori de lauri dată de M. S. Regina, pe panglica brodată de augustele Sale mâni eră acesta inscripție: „Carmen Sylva, Ovidiu 2 Marte 1885.” Alta de foi de stejar oferită de dnele Nathalia și Ferdinand Ghica pe a cărei panglică eră scris in litere de aur un vers a lui Ovidiu. Dna Elisabeta Bălean, dna Lili Bălăcean, dna Pia Brătian și Intim Club, unde d. Alecsandri e președinte de onore, trâmisesse fie-care câte o splendidă cunună. *Dl Grigore Cantacuzino* a remis chiar d-sa o corônă de flori de lauri de argint marelui poet. In tine mai suplinim, că in actul III dna Odisian a cântat cu mult succes un cântec compus pentru acesta ocasiune de *dl Ventura*.

Reuniunea română de cântări din Sibiu a dat in duminica trecută un concert foarte bine reușit. Programa a constat dintr'o singură piesă: „Cruciații” un fel de oratoriu, cuvintele de *Carol Andersen*, musica de *Niels W. Gade*. Cu acesta ocasiune reuniunea, grație zelului neobosit al dirigentului ei *dl G. Dima*, s'a urcat la o înălțime artistică, unde până acuma încă n'a ajuns. Rolurile de soli au fost esecutate escelent; dna *Agnesia Brote mezo-sopran*, a cântat mai frumos ca ori când; *dl Isaia Popa*, basso, a dat o probă și mai vedită de bogăția vocii sale; *er dl Borcănescu*, tenor, vinit anume dela Bucuresci, a escelat nu numai prin vocea sa simpatică, ci și prin școla sa musicală bine cultivată. Corurile au fost admirabile și au meritat freneticele aplause. Acompaniarea pe pian a fost ținută cu multă precisiune de *dl adv. Friedsmann*.

Dra Carlotta Leria in Cernăuți a dat un concert foarte bine reușit, apoi ș-a dat concursul benevol la concertul al treile dat de Societatea filarmonică română „Armonia.” La concertul prim cooperă și *dl Emil A. Weitzsecker* pianist in Jași. *Dra Leria* a cântat arii din *Traviata*, din *Barbierul de Sevilla* și câteva compoziții românesce și melodii populare, cari produsēră un efect extraordinar. Concertul a fost însă slab cercetat; in concertul al doile s'a intrunit un public mai mare. Cu asta ocasiune Societatea „Armonia” dete virtuosei o corônă in forma lirei.

„**Noptea de St. George**”, operetă in 3 acte, de *dl Theochar Alexi* și publicată pentru prima-ora tōmna trecută in fōia noastră, s'a jucat la 14/26 martie de către Societatea „Armonia” din Cernăuți, cu musica compusă de *di Tudor cav. de Flondor*.

Dl D. Popovici, cântăreț dela Bucuresci, a cântat țilele trecute la *Timișōra* in concertul Reuniunii germane de musică și cânt din suburbiul Fabric. Concertul s'a dat in sala redutei in fața unui public mic, care a aplăudat cu plăcere pe tinerul baritonist român. *Dl Popovici* a cântat piese de *Wagner*, *Schumann*, *Schubert*, *Stefanescu*, *Caudela* și *W. Humpel*. Dsa a dat apoi un concert și la *Reșița*, cu concursul reuniunilor de cânt română și germană și al capelei musiale din localitate. Succesul a fost complet.

C e e n o u ?

Sciri personale. *Dl V. Alecsandri* după *Pasci* se va mută la Paris, unde va ocupă postul de ministru

plenipotentiar al României. — *Elisée Réclus* va vizită capitala României pe la 15/27 maiu viitor. — *Dl Emilian Codru Drăgușanul* a fost promovat de către universitatea din Viena la gradul de doctor in medicina universală. — *Dl dr. George Vessa* a fost ales medic al comunei Doloavea de lângă Panciova, unde s'a și stabilit.

Hymen. *Dl Iosif Botto*, avocat in Nadlac, comitatul Cianad, s'a logodit cu dna vęd. *Maria Cornea n. Beleş* in Odvoș. — *Dl Traian Popescu*, subijde r. in Biserica albă, s'a incredințat acolo cu dșōra *Danița Boeșar*.

Anunțăm cu plăcere, că redactorul fōii noastre erăș a obținut la Bucuresci concursul a căți-va colaboratori noi pentru „Familia”. *Dl B. P. Hășdēu*, care mai ilustrase paginile fōii noastre cu numele seu, de asta-dată ne-a pus la dispozițiune cele doue specimene din „Marele etimologic al limbei române”, cetite ambele in ședințele Academiei, dar nepublicate încă. Noi grăbirăm a le pune supt ochii cetitorilor noștri in cei doi numeri din urmă și observăm că specimenul publicat in nr. trecut a fost cetit de eruditul autor in ședința solemnă din 2/14 martie supt presiđiul regelui. Mult cetitul foiletonist al „Românului”, *dl Gion ni-a promis* că va scrie și pentru fōia noastră. Asemene și novelistul: *Barbu Ștefanescu (Dela Vrancea)* și poetul *Al. Vlahuța*, cari ambii au deja un nume binecunoscut in cercurile literare. Dintre colaboratorii noștri vechi, poetul *Gr. H. Grandea*, care de căți-va ani n'a mai publicat nimica, revine in beletristică prin fōia noastră. Colaboratorii noștrii actuali de acolo ne-au dat toți lucrări, cari se vor publica pe rënd in săptămânile și lunile viitoare.

Scrieri din junețe și din esiliu. Supt acest titlu veteranul publicist *dl C. A. Rosetti* a inceput să-și retipărescă scrierile. Tomul prim a și apărut, conținënd: „*Manfred*” poemă dramatică in trei acte de *lord Byron*, tradusă din englesesce la 1843, — apoi o colecțiune de poesii originale, publicate pentru prima-ora la 1843 supt titlul: „*Cesuri de mulțămire*” și „*Câteva poesii mai noi*” și „*Câteva cuvinte asupra canțonetei*.” Volumul acesta cu scrieri din timpul renascerii noastre literare, pentru generațiunea mai tineră este o adevărată surprindere, căci i se ofere privilegiul d'a vedē, că și *Rosetti* actualul publicist politic a inceput să debuteze in literatură prin poesii. Atunci aceste fure intimpinate cu căldură din partea publicului; unele din ele (Tu mi-ai ȳis odată, Tu te plângi Eleno) se cântă și astăzi, însă cei mai mulți numai acuma pot să afle cine este autorul lor. Drept specimen reproducem și noi una in fruntea numerului de acuma. Tomul al doile va conține scrierile din esiliu. Ambele tomuri cari vor avē peste 600 pagini costă 10 lei. Tomul intēiu se află de vëndare la administrațiunea „Românului” in Bucuresci. Este de dorit că veteranul publicist să publice și o colecțiune din articoliile sei politice.

Reuniunea femeilor române din Sibiu a ascultat cu plăcere raportul comitetului presintat in adunarea sa generală din luna trecută. La adunarea din octombre an. tr. se preliminase ca vinit sperat din loteria de efecte numai 1000 fl. și acuma s'a constatat, că aceea a produs 5303 fl. 3 cr., din care numai 289 fl. sânt neincassați, dar și aceia se află in mâni sigure. Comitetului și in deosebi dnei presidente *Maria Cosma* i s'a votat mulțămită in procesul verbal, pentru extraordinariul zel desvoltat intru arangiarea loteriei in profitul reuniunii. Dna *Maria Roșca* renunsiând d'a mai face parte din comitet, s'a ales fiica sa dna *Maria Crișan*. Averea reuniunii se urcă la aprōpe 10,000 fl. Ȳta ce pōte să producă in timp scurt zelul femeii!

Necrológe. *Victor Popovici*, cleric in anul al III, al diecesei oradane, a încetat din viață în institutul teologic în Oradea-mare. — *Dina Manole*, mama dlui Diamandi Manole, comerciant în Brașov, a reposat în etate de 72 ani. — *Aurel Luca* fiul lon Luca subjude r. în Receaș, a murit în etate de 9 ani. — *Dimitrie N. Saphir*, poet român, care a tradus și „Clopotul” lui Schiller, a încetat din viață în România. — *Vinc. Bogdan*, avocat în Bănat-Comloș și fost deputat în mai multe rânduri, a reposat în etate de 66 ani.

M o d a.

— Te rog și une-mi ce toaletă să-mi fac și cum? E adevărat, că crinolinel se împertă erăș? E adevărat, că peluche nu e așa modern? Ce pelerii sunt în modă?

Aceste sunt întrebările pe cari le adresază damele cu ivirea primăverii către cunoscutele lor și la cari în numărul acesta voi a răspunde, căci știu că unele dintre cetitóre vor fi și așteptat acesta.

Toiletele de promenadă cele mai moderne sunt cele după fasonul engles, rochia în indoituri orizontale de sus până jos și talie ascuțită; la aceste, după cum am mai spus, tunica lipsesce seu decât este, atunci e de tot scurtă, singura decorațiune e catifelea la gât și mâneci. Atari toilete se gâtesc mai cu sémă din cashmir, bison, lama, catifea; foarte plăcută este o stofă nouă numită „Nonpareil Velveteens” ce sémână mult cu catifeua, însă e cu mult mai tare și mai efină decât acesta, se capetă în tóte colorile, netedă seu desinată. O recomand cetitórelor.

Stoafa de peluche, care a jucat rol mai mare în sezonele trecute, atât la gătirea de toilete, cât și ca stofă de mobile, acuma începe a eși mai de tot din modă și acesta datează dela mórtea genialului pictor vienes Makart, care-l introduse mai înteu în modă; cu tóte aceste, în ferestrele magazinelor de modă se pot vedea aici și cole toilete de vizită gătite din peluche de colóre heliotrop și verde intunecată.

O atare toaletă de vizită constă din rochie, talie și o mantilă scurtă, cea dinteu e netedă, de colóre verdee și decorată de desupt cu șese indoituri înguste și o tunică scurtă, care înderept seu se ridică seu se lasă netedă. Talia e ascuțită și decorată înainte cu un gilet din dantele spaniole, care de partea stângă se decorează cu o mașină de panglică de atlas. Mantila e de asemenea colóre și cupțușită cu satin merveilleux și decorată cu o bordură de chenille, se înțelege că și pălăria trebuie să fie de asemenea colóre.

Toileta „Manon” încă e foarte elegantă, la acesta rochia e gătita din faille negru cu decorațiune bogată de volanturi, acăror margini de desupt sunt tăiate în forma frunzelor de rosă. Tunica e increșită deasupra, era talia e de tot scurtă și decorată cu o vestă de piele galbăe brodată cu argint.

Toiletele cele mai noue pentru călătorie sunt foarte simple; la acestea rochia se gătete din postav de colóre granatului și se decorează cu o bordură lată, asemenea și jacheta; o pălărie roșietică de filț cu un vël lung alb completază o atare toaletă.

Dómna casei primesce de comun în toilete deschise, de colóre roză, crême, care tóte se decorează cu dantele și panglice.

În serate concerte sunt foarte elegante toiletele din faille negru și talii de atlas galbën, cari se decorează cu mărgele seu cu garnituri de narcise galbăe.

Pălăriile cele mai moderne sunt sure, între cele mai noue e fasonul „Odette”. Forțe plăcut este și capotul din catifea bordo cu penă rosa deschisă, care e mai tótă acoperită cu ciucuri de chenille. Salonul Grey din Viena a adus în modă o pălărie forțe frumoasă. Acesta e gătita din catifea albă, căpătina e brodată cu mărgele galbăe, er penă e acoperită de ciucuri de chenille de asemenea colóre, panglica de legat e din moir lată.

Pêrul se frisează în sus, înainte se increștesc în bucle mici, cari stau forțe bine și se decorează cu ace Jet, Jais și Grenatine; sêra însă cu tufuri de flori, a-grafe seu petrii.

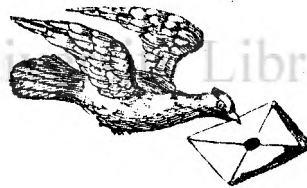
Tournirul crește din și în și, er semicrinolinul, fără care nici o toaletă nu stă bine, este acceptat.

Eventualele pentru promenadă sunt din atlas, peluche, catifea și s decoreate cu brodarii de mêtasă seu pe ele se deping buchete de flori, paseri și o mulțime de scene umoristice, așa un vagon plin de rândunele cari par că voiesc să sbóre și să salute frumoasă noastră țeră.

Ca articlii de toaletă se recomandă: Savon Veloutine, Royal Tricdarack și Eau de Lys alui Lohse, era pentru serate concerte urmatórele parfumuri: Lillios Blanc și Eleotropo di St. Remo, Frangipane de Atkinson și Daphne de Pinaud.

Valeria.

Posta Redacțiunii.

Lui Iosif Vulcan. Mulțămim pentru sentimentele de simpatie, însă ori cât de bună ar fi poezia, aceea nu s'ar pute publică în foia noastră

Un suspin adânc. O colecțiune din diferiți autori și mai multe rânduri prosaice originale — etă „suspînul adânc.”

Dlul B. V. G. Se vor publică. Așteptăm și novela promisă.

Piperus vitêzul. În curênd. Dar ortografia?

Naseud. Vom începe-o în nr. viitor.

Chemarea în ultimul moment. Inteu invetă limba, apoi scrie poezie!

Plângeti. Un ce forțe primitiv.

Copila și pastorul. Asemene copilă și păstor nu esistă în lume.

Voila. După ce s'a publicat în tóte diarele, este de prisos s'o mai reproducem și noi, a căror colóre sunt mai înguste.

Ciser. Cererea s'a înaintat la locul competent.

Sperantia. Sperăm și noi, că vei scrie poezie mai bune decât asta.

Departee sunt de tine. Intocmai ca încercarea dtale de adevărata inspirațiune.

Primăvera cea placuta. Prosă rimată.

Călindarul săptămânei.

Diua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și sêrbătorile.	Sórele resate	Sórele apune
Duminea Pascilor. Ioan I. 1—17					
Duminea	24	5	(+) S. Pasci	5 31	6 33
Luni	25	6	(+) Adoua di de Pasci	5 30	6 34
Marți	26	7	Sob. Arch. Gavril	5 28	6 35
Mercuri	27	8	Cuv. Matróna	5 26	6 36
Joi	28	9	Cuv. Stefan și Ilarion	5 25	6 37
Vineri	29	10	Sf. Mart. Vaslie	5 23	6 38
Sâmbetă	30	11	Păr. Ioan Scărariul	5 20	6 39

Proprietar, redactor respundător și editor: IOSIF VULCAN.

Cu tipariul lui Eugeniu Hollósy în Oradea-mare.